

# አወንታዊ ሰውራ

ብዕለት 15 ሰኔ 2008 አብ ኮንፈረንስ ምምስራት ሰልፊ አውስትራልያ ብኣቶ ሃይለ ገብሩ ዝቐረበ መደረ

## መእተዊ

ሓዲሽ ብርሃን ተወሊዑ ዘሎ መሰሉ ይረአየኒ፡ ጸልማት ነዚ ተወሊዑ ዘሎ ብርሃን ክቆጸርን ከጥፍእን ዓቕሚ ዘለዎ ውን ኣይመስለንን። ኣካል ናይዚ ተወሊዑ ዘሎ ብርሃን ምኃንይ ንነብሰይ ዕድለኛ'የ ዝቐጽራ። እንኳን ተኸላኻላይን ዓቃብን ጸላም ኣይኮንኩ። ካብ ከምዚ ዝመስል ሰራሕ ዝኸፍእ ክሳራ ኣብ ሕ/ሰብኣዊ ህይወት ስለ ዘየለ።

ተ.ሓ.ኤ ካብ ባዕዳዊ መግዛእቲ ነጻ ንምውጻእ ቀዳማይ ዓመጻዊ ብርሃን ዝወልዕ፡ ንጸልማት መግዛእቲ ጭራ ብርሃን ነጻነት ኣርእዩ ዘሰንበዶ ውድብ እዩ። ሕጂ ከኣ ተ.ሓ.ኤ ሰ/ባ ታሪኹ ደምዲሙ ንሓዲሽ ሰልፊ ቦታ ብምኸፋት ሓዲሽ ሰላማዊ ዲሞክራሲያዊ ሽግ ክለዓል ተባዕ ተበግሶ ወሲዱ ኣሎ። እቲ ዓመጽ ዝናውቱ ጸላም ዝምልክቱ ምልካዊ ስርዓት ኤርትራ በዚ ሰላማዊ ዲሞክራሲያዊ ጩራ ከምዝሰንብድ ዘጠራጥር ኣይኮነን። ውዲሉ ሓዲሩ ከኣ ብርሃን'ዩ ዘሰንፍ።

ምስጋና ይብጽሓዮም መሪሕነትን መሰረታትን ተ.ሓ.ኤ ሰ/ባይቶ ሳላ እቲ ዘይሕለል ቃልሶምን ብሩህ አወንታዊ ኣተሓሳስብኣምን ሓዲሽ አወንታዊ ዘርኢ ተዘራኡ ኣሎ። እዚ ተዘራኡ ዘሎ አወንታዊ ተስፋ፡ ነቲ ኣብ ፖለቲካዊ ህይወት ሃገርና ዓብሊሉ ዘሎ ኣሉታዊ ኣተሓሳስብን ኣሰራርሓን ዝምድናታትን ኣብ ምቕያር አወንታዊ ተራ ክጻወት እዩ። ፍራኩ ድማ ብዘይጥርጥር ንህዝብና ዘዕግብ ንነባሪ ሰላምን ዲሞክራሲን እምነ መሰረት ዘቐምጥ ክኸውን እዩ።

ምስጋናይ ይብጽሓዮም ኣባላት ሓባራዊት ኮሚሽን ምምስራት ሰልፊን ኣባላት ክኾኑ እተመዝገቡ ሕጹያት ሰልፍን፡ ሳላ ዘይሕለል ጸዕሮም ሓዲሽ ታሪኽ ይሰራሕ ኣሎ። ሳላ ኣብርክቶ ኩሉ ምዕባለ ጉዕዞ ምምስራት ሰልፊ ፍጡን ኮይኑ ኣሎ። ዕማም ኮሚሽን ተደምዲሙ ጉብኤ ሰልፊ ዝግበረሉ ዕለት ከኣ ዳርጋ ኣኸሊሉ እዩ።

ሎሚ መዓልቲ ንኮንፈረንስ አውስትራልያ ንክትዕ ከገልግል ካብቲ ኣብ ውሽጢ ጉዕዞ ምምስራት ሰልፊ እናማዕበለ ዝመጽእ ዘሎ ርእይቶት ዝነቅል ገለ ገለ ኣሳባትን ርእይቶታትን የቐርብ ኣለኹ። ኣቀራርባይ ንክትዕ ዝዕድም ክኸውን ተስፋ ይገብር። ፖሊሲ ሰልፊ ዝውሰን ጉብኤ ሰልፊ እዩ። እዚ ዝቐርብ ዘሎ ርእይቶታት ንክትዕ ዝዕድም ኣብ ምሕንጻጽ ፖሊሲ ሓጋዚ ተራ ክጻወት ዝኸእል እምበር ንገዝእ ነብሱ ፖሊሲ ሰልፊ ክቐጸር ከምዘይግብኣ ኣቐዲመ ከጠንቅቕ ይፈቱ። እተፈላለዩ ርእይቶታት ክሳብ ድሮ ጉብኤ ማዕረ ክብሪ ከህልዎም እዩ። ጉብኤ ጥራይ እዩ እቲ ዘድልዮ መሪጹ ነቲ ዘድልዮ ክጉሕፍ ዝኸእል። እዚ ድሕሪ ምብርህ ኣብ'ቲ ነጥብታት ክኣቱ ኣፍቁዱለይ።

## ንምንታይ አወንታዊ ሰውራ?

ለውጢ የድሊ ኣሎ። እቲ ዝድለ ዘሎ ለውጢ ተራ ለውጢ ኣይኮነን። ምክንያቱ እቲ ፖለቲካዊ ሽግራት ሃገርና ተራ ሽግር ስለ ዘይኮነ። እቲ ሽግርና ለጊብካ ለጊብካ ብጽገና ዝዕረ ኣይኮነን። ሽግርና ሱር ዝሰደደ ከቢድ ሽግር እዩ። እቲ ዝድለ ዘሎ

ለውጤ ድማ ቃል ዶ/ገበረመስቀል ምክትል አቦ መንበር ሓባራዊ ኮሚሽን ምምስራት ሰልፊ ክልቃሕ “ ሱር ነቀል” ለውጤ እዩ። ነቲ ብአሉታ ተዓብሊሉ ዘሎ ኣተሓሳስብና ኣሰራርሓና ዝምድናታትና ብሱሩ ዝንቕንቕ ለውጢዩ ዘድሊ ዘሎ። ነቲ ኣሉታውን ድስኩልን ፖለቲካዊ ሃላዎትና ዘንቓንቓ ኣወንታዊ ሱር ነቀል ለውጢዩ ዝድለ ዘሎ። ነዚ ከኣ ኣወንታዊ ሰውራ እንተበልናዮ ልክዕ ስሙዩ ዝመስል ዘሎ።

እዚ ነቕሞ ዘለና ሰልፊ ንሱር ነቀል ለውጢ፡ ንኣወንታዊ ሰውራ ኣተዓጥቀ ሰልፊ ክኸውንዩ ሕልምና። ንገዘእ ነብሱ ካብ እሉታዊ ኣተሓሳስባ ተገላጊሉ ንኣወንታዊ ለውጢ ዝዕጠቕ፡ ንህዝብና ካብ ኣሉታዊ ኣተሓሳስባ ኣብ ምግልጋልን ንኣወንታዊ ለውጢ ኣብ ምድላውን ዝሕግዝ። ነቲ ቁልቁል ኣፋ ተደፊኡን ደኒኑን ዘሎ ርእሲ ህዝብና ኣብ ምቕናዕ፡ ነቲ መለኸቲ ጸሪጉ ሃገር ክሃንጽ ዝኸእል ዕቕር ዓቕሚ ህዝብና ኣብ ምብርባር ተርኡ ዝጸወት ሰልፊ ክኸውንዩ ድልየትናን ዕላማናን።

-1-

ሰላማዊ ዲሞክራሲያዊ ቃልሲ

ኣብ ንድፊ ፖለቲካዊ ፕሮግራም ሰፊሩ ከምዘሎ “ዕላማ ሰልፍና ሓድነት ህዝባን መሬታን ዘዕቆበት፡ ሰላምን ፍትሕን ዝሰፈና፡ ብደሞክራሲያዊ ሕገ-መንግስቲ እትመሓደር ንኣህጉራዊ ሕግታትን ውዕላትን እተኸብር ብልጽግቲ ኤርትራ ምህናጽ እዩ።” ነዚ ዕላማ እዚ ንምዕዋት እንኸተሎ ኣገባብ ሰላማውን ዲሞክራሲያዊን ክኸውን ይግብኡ። ምክንያቱ ከምዚ ዝመስል ዕላማ ብዓመጽን ሓይልን ክፍጸም ስለ ዘይክእል እዩ። ካብዚ እምነት እዚ ብምንቃል፡ ሰልፍና ንሰላማውን ዲሞክራሲያውን ቃልሲ ብጽንዓት ዝቃለስ ሰልፊዩ ክኸውን ዝግብኡ።

ኣብቲ ዓመጽ ዝምህሩ መምሃራን ዝበዝሕዎ ፖለቲካዊ ኩነታት ሃገርና፡ ሰልፍና ተወሰኺ መምህር ዓመጽ ክኸውን ክመርጽ የብሉን። ሰልፍና፡ ኣብቲ ወተሃደራዊ ሰነ ስርዓትን ዓመጽን ጽልእን ቅርሕንትን ዝምህር፡ መማህራን ስለ ዝበርዘሕዎ ጸቢቡ ዘሎ ቤት ትምህርቲ ዓመጽ ቦታ ክረክብ ክቆራቆስ ኣይግብኡን ። ሰልፍና ንዕላምኡ ዘገልግል ሓዲሽ መንገዲ ክመርጽ የድልዮ። ንዕላምኡ ዘገልግል ሓዲሽ ንሰላማዊ ዲሞክራሲያዊ ሰነ ስርዓትን ባህልን ዝምህር ቤት ትምህርቲ ክኸፍት ይግብኡ። ኣብ ክንዲ ጽልእን ቅርሕንትን ፍቕርን ሕውነትን ተኻኢኡልካ ምንባርን ምክብባርን ክምህር ይግብኡ። ኣብ ክንዲ ኣሉታ ኣወንታ ዝምህር ሓዲሽ ኣወንታዊ ቤት ትምህርቲ ክኸፍት የድልዮ።

ሰልፍና ሰላማዊ ዲሞክራሲያዊ ቀላይ ኣብ ሃገርና ክፍጠር እጃሙ ከበርክት እዩ። ኣብ ውሽጢ እቲ ሰላማዊ ዲሞክራሲያዊ ቀላይ ሓምቢሱ ህላውኡ ከረጋግጽ ዝኸእል ሰልፊ ንምግባሩ ከኣ ከይተሓለለና ክንቃለስ ይግብእ። ኣብ ሰላማዊ ዲሞክራሲያዊ ቀላይ ዝግበር ሰላማዊ ውድድር ብቑዕ ሰላማዊ ተወዳዳሪ ክንገብር ክንቃለስ ውን የድልየና። ኣተሓሳስባና ኣሰራርሓና ኣመራርሓና ባህልና ንሰላማዊ ዲሞክራሲያዊ ቀላይ ዝምችእ ክኸውን ኣለዎ። ንነብስና ዓሊምና ንዝህብና ውን ኣብ ሰላማዊ ዲሞክራሲያዊ ቀላይ ብቑዕ ሓንባላይ ክንገብር ክንቃለስን ክንምህርን ይግብእ። እቶም ንዓሰርተ ሽውዓተ ዓመት ዓመጽን ወተሃደራዊ ሰነ ስርዓትን ጽልእን ቅርሕንትን ክመሃሩ ዝሓገዩ መንእሴታትና ውን ሰላማዊ ዲሞክራሲያዊ ብቕዓት ከጥርዩ ክንምህርም ይግብኡና።

እዚ ክንገብር ከለና ግን በሊያም ኣብ ልዕሊ ሰብ ጉድእት ዘውርዱ ሓራግጽ ኣብ ሰላማዊ ዲሞክራሲያዊ ቀላይ ከምዘለው ክንርስዕ ኣይግባእን። ካብ ክምዚኡም

ዝኣመሰሉ ሓደገኛታት ሓራግጽ ነብስና ንምክልኻልን፣ ዘውርድዎ ጉድኣት ንምንካይን ንምቁጽጻርም ዘኸለለና ፍልጠትን ክእለትን ከነጥሪን ከድልየና እዩ። ሓራግጽ ክንከላኸል ክንብል እነጥርዮ ብቐዓት ግን ናብ ሰብ ዝበልዑ ሓራግጽ ከይቅይረና ክንጥንቅቕ ይግብኣና። ንህዝብናን ንመንእሰያትናን ውን ሓራግጽ ከምዘለው ከነፍልጠም ኣለና፣ ንሓራግጽ ዘከላኸሎም ብቐዓት ከጥርዮ ውን ክንሕግዞም ይግብእ። እዚ ክንገብር ከለና ከኣ ዓበይትን ንኣሽቲን ሓራግጽ ከይነፍሪ ክንጥንቅቕ ኣለና። ንሓራግጽ ከመይ ገርና ክንቆጸጸርም ከም እንኸእል ካብ ጥበብን ክእለትን ተሞክሮን ነብስ ሀር ስቲብ ኣርዊን ዝተባህለ ሓራግጽ ዝሃድን ዝነብረ ኣውስትራላዊ ኣገዳሲ ትምህርቲ ክንቀስም ንኸእል ኢና።

ማህጺን መለኸቲ ዝኾነ ዓማጺ ታሪኽና

ዝሓለፈ ታሪኽና ታሪኽ ዓመጽ እዩ። ቅድሚያ ምምጻእ ኤውሮጳዊ መግዛእቲ ኣብ ሃገርና፣ ኣብ ዞናና ዝነበሩ ሓያላት ምሳፍንቲ፣ ብዓምጺ ጠባዮም ንህዝብታት ዞናና ሃዊኸም ነበሩ። ፋሽስት ጥልያን ሃሃገርና ድሕሪ ምሓዙ ውን ንህዝብና ንዓመጻዊ ዕላምኡ መሳርሒዮ ክገብሮ ፈቲኑ። ብኣሽሓት ዝቐጸሩ ኤርትራውያን መንእሰያት ኣዕስኪሩ ንዕላምኡ ዘገልግል ዓመጻዊ እተሓሰበ ኣብ ምዝርእ ተጸሚዱ ነበረ። እቲ ንኣርባኛታት ኤርትራውያንን ንህዝቢ ልብያን ህዝቢ ኢትዮጵያን ዝንዕቐን ዝጸልእን ኣተሓሰባ ፋሽስቲ ጥልያን ኮነ ኢሉ ንዓማጽን ወራሪን ዕላምኡ ክጥዕም ዝዘርእ መርዚ እዩ ነይሩ። ኣቲ ዘሕዝን ግን ሎሚ ልክዕ እቲ ፋሽስት ጥልያን እተኸተሎ ኣገባብ ዝኸተል ብኣሽሓት ዝቐጸሩ መንእሰያት ኣኪቡ ዓመጽ ዝምህር ንኣርባኛታት ደቂ ሃገርን ንጎረባብቲን ዝንዕቐን ዝጸልእን ኣጸላሚ ጎሰንስ ዘካይድን መንግስቲ ኣብ ኤርትራ ምህላው እዩ።

ድሕሪ ስዕረት ፋሽስቲ ጥልያን ኣብ ዝነበረ ፖለቲካዊ ኩነታት ህዝብና ምስ ሰላማዊ ዲሞክራሲያዊ ቃልሲ እተላለየሉ እዋን ነበረ። እተፈላለዩ ፖለቲካዊ ሰልፍታት፣ ሰላማዊ ሰልፊ ሰራሕተኛታት፣ ነጻ ጋዜጣታት፣ ፖለቲካዊ ክትዓት፣ ፖለቲካዊ ኣኼባታት ዳሓር ከኣ ፓርላማ ኤርትራን ሕገ መንግስቲ ኤርትራን እተራእይሉ እዋን ነበረ። ገዝእቲ ኢትዮጵያ ግን ብዓመጽ ንነጻነት ኤርትራን ንኹሉ ዝምዕብል ዝነበረ ዲሞክራሲያዊ ትካላትን መሳርሕታትን ህዝቢ ኤርትራን ደምሰስዎ።

ድሕሪዚ ህዝብና ነቲ ኣብ ዝባኑ እተቐመጠ ቁርዲድ ብሓይሊ ከልግሶ ነይሩዎ። ብሰላም ካብ ዝባንካ ክለቅቕ ዘይደለ ቁርዲድ ከተልግስ ንነብስኻ ምድማይ ከኣ ቅቡል እዩ። ብረት ኣንጻር ባዕድነት ምልዓልና ቅኑዕዮ ነይሩ። እቲ እዋን እቲ ዘልዓልናዮም ንዓመጽ ዝጽውዑ ጭርሖታትን መትከላትን ከኣ ብግዜኦም ገለ ክብሪ ነይርዎ እዩ። ካብቲ ውሱን ታሪኻዊ ክብሮም ኣውጺእና ብፍጹም መልክዕ ክንጥንቀመሎም እንተፈቲንና ግን ናብ ሓደገኛ ጠባይ ክመርሑና ይኸእሉ እዮም።

- 1- ሰላም ካብ ኣፍ ሻምብቆ ብረት እያ እትወጽእ
- 2- ውግእ መቐጸልታን ዝለዓለ ደረጃን ፖለቲካ እዩ
- 3- ዓመጽ ብዓመጽ፣ ኢሾኽ ብኢሾኽ ወ.ዘ.ተ

እዞም ጭርሖታት እዚኦም ንዝምድናዊ ትርጉሞም ዘንግዕና ፍጹማት መትከላት እንተቐጸረካናዮም ናብ ሓደገኛ ጠባይ እዮም ዝመርሑና።

- 1- ሻምብቆ ብረት ሰብ ዝቐትል ርሱንን ቅልጥፍን ጠያይት እምበር ሰላም ዘውጽእ መሳርሒ ኣይኮነን። ሰላም ንምረካብ ኣብ ብረት ጥራይ እንተ ተሞርኪስና ኣብ መዕረፊ ዘይርከቦ ደም ምፍሳስ ክክብር ንክእል ኢና።
- 2- ውግእ መቐጻልታን ዝለዓለን ደረጃን ፖለቲካ እዩ ዝብል ብፍጹም መልክዑ እንተድኣ ርኢናዮ ዝኾነ ፖለቲካዊ ቃልሲ ኣብ ዝለዓለ ደረጃኡ ናብ ዓመጽ ከብጽሓና ዘለዎ ክንቆጽሮ ንክእል ኢና።
- 3- ዓመጽ ብዓመጽ ኢሾኽ ብኢሾኽ ሓዊ ብሓዊ ዝብል ብፍጹም መልክዑ እንተተታሒዙ መጠረስታ መዕረፊ ዓመጽ ወይ መወዳእታ ዓመጽ ኣብይ ምዃኑ ውን ክጠፍኣና እዩ።

በዚ ምክንያት ኣብ ሓርነታዊ ተጋድሎና ዝነበሩ ጭርሖታት ንሕጽረታቶም ብዝግባእ ከነለልዮም ይግባእ ንህልው ቃልስና ዝገዝኡ መትከላት ከይኮኑ ድማ ክንጥቀቕ ይግባእ።

ከምቲ ኣቐዲሙ እተጠቐሰ ብረት ኣንጻር ባዕዳውያን ምልዓልና ቅኑዕ እዩ ነይሩ። ዓመጽ ኣብ ልዕሊ መሰልና ዝገሃሱ ባዕዳውያን ጸላእቲ ንምፍጻም ብረት ምስ ሓዝና ግን ምስኡ ጠባይና ክቐየር ጀሚሩ እዩ። ብረት ብምሓዝና ሓይሊ ረኺብና ኢና። እቲ ሓይሊ ንጸላኢ ዘርዕድ ንህዝብና ድማ ሞራል ዝህብ ነይሩ። ይኹን እምበር እቲ ንጸላእቲ ከፍርሖ ከርዕድ ካብ ሃገርና ጸራጉ ከውጽእ መሰልናን ክብርናን ክሕሉ እተሰከምናዮ ብረት ንህዝብና ውን ዘፍርህን ዘርዕድን መሰል ህዝብና ክንደፍር ዝደፋፍእ ኣብ ልዕሊ ህዝብና ሓይሊ ክንርክብ ዝሕግዝ መሳርሒ ኮይኑ እዩ። ቡቲ ንጸላኢ ተባሂሉ እተታሕዘ ብረት ህዝብና ተደፊሩ ጥራይ ዘይኮነ ብዙሓት ምእንቲ ነጻነት ዝቃለሱ ዝነበሩ ደቁ ኣብ ትርጉም ዘይነበሮ ውግእ ሕድሕዳት ኣጥፊኡ እዩ።

ሕጂ ውን ሓርነታዊ ቃልሲ ድሕሪ ምድምዳሙ እቲ ኣብኡ እተጠርየ ኣሉታዊ ኣተሓሳስባ ጌና መወዳእታ ኣይረኽበን። ብረት ነተሓሳስብና ሓንሳብ ምስ ኣስከሮ እቲ ስኽራን ክሳብ ሕጂ ካብ ሓንጉልና ክወጽእ ኣይከኣለን ዘሎ። ኣወዳድባና፣ ኣሰራርሓና፣ ኣመራርሓና ብኣሉታዊ ወተሃደራዊ መንፈስ እተጸልወ እዩ። ብረት መፍትሒ ኩሉ ፖለቲካዊ ጸገማትና ዝርኢ ባህሊ ጌና ኣይበለየን። እቶም ብቐረባ ይኹን ብርሑቕ ንብረት ተንኪፎማ ዘይፈልጡ ከይተረፉ ስሚዒቶም ብመንፈስ ብረት ተገዚኡ ንረኽቦ። ኣብ ውሽጢ እቲ ዓመጻዊ ብሰላሕታ ዝማዕበለ ባህሊ ቋንቋና ተጠማዚዙ፣ ርእይቶታትና ደሪቕም ጽኑዕ መዛግብ ፈጠሮም እዮም። ካብ ርእይቶኻ ፈልከት ምባል ነውሪ ተቐጺሩ እዩ። ክትዕና ብሕጊ ውግእ ዝምራሕዮ ዝመስል። ነጥቕዕ፣ ንክላኸል፣ ነድቢ፣ ነጸልም፣ መጥቕዕቲ እንተበዚሑና ነዘልቕ፣ ከም ብሓዲሽ ተዳሊና ነቲ ዝኣረገ ርእይቶና ንክላኸል።

ኣተሓሳስባና ምስ ደረቐ፣ ምልስ ኢልካ እንታይ እዩ ዝገብር ዘለኹ ኢልካ ንነብስኻ ምሕታት ቦኺሩ እዩ። ለውጢ ቦታ ስኢኑ፣ ምሕዳስ ተዘንጊዑ እዩ። ብዘለምድናዮ ኣተሓሳስባ፣ ብዘለምድናዮ ኣሰራርሓ፣ ብዘለምድናዮ ዝምድናታት ኣባይ ክንበጽሕ ምዃና ርግጻኛታት ከይኮንና ክንቅጽል ንመርጽ። ቋንቋና መቐረት ስኢኑ፣ ሓሳብና ኣንኳንያ ንህዝብና ንልብና ውን ዝምስጥ ቃና ኣጥፊኡ። ኣሰራርሓና መሃዘን ተበላሓትን ቀመም ጉድልዎ ኣሰልቓዊ ኮይኑ። ዝምድናና እናጸበበ ህዝባዊ ጠባይ ከጥፍእ ጀሚሩ። ኣመራርሓና እቲ ዝድለ ክብረት ስኢኑ ። በዚ ዘንቆልቁል ዘሎ ፖለቲካዊ ኣቐጣጫ ምቐጻል ፖለቲካዊ ሞት እዩ። ካብዚ ሕሙም ሃዋህው ተገላጊልካ ሓዲሽ ህይወት ንምዝርእ ተባዕ ስጉምቲ የድሊ ኣሎ። እቲ ቅኑዕ መበገሲ

ንኸምዚ ዝመስል ተባዕ ተበግሶ ከኣ ንተሞክሮኻን ንህሉው ኩነታትካን ብዕቲብ ምምዛን እዩ።

ይኹንእምበር እቲ ኣሉታዊ ኣተሓሳስባና ፍርዲ ኣብ ምሃብ ስለ ዝቀዳደም ንሕሉፍ ተሞክሮና ብገብእ ንምዘን ክበሃል ከሎ ውን ንዝሓለፈ ታሪኽና ከም ቁምነገር ዘይነበሮ ተሞስኦ ቆጶርና ክንኩንኖ ከይደፋፍኣና ምጥንቃቕ የድሊ። ንዝሓለፈ ተሞክሮኻ ምምዛን ንታሪኻዊ ሕጽረታትን ኣብ ግዜኡ ዝነበረ ንቕሓትን ኣብ ግምት ምእታው ከምዘድሊ ክዘንጋዕ ኣይግብኣን። ይሕመቕ ይጸብቕ ታሪኽና ድማ ኣብዚ ዘለናዮ ደረጃ ዘበጸሓና ስለ ዝኾነ ናብ ደረጃ ምኹንን ክንከይድ ኣይግብኣናን። ሓኹርና ኣብ ዝለዓለ ጐብ ከምዘደየብና ንቕጶር። ድሕሪኡ ነቲ ዝደየብናሉ መንገዲ ደኒና ንርእኢ ከምዘለና ንውሰዶ፡ ኣብቲ ላዕሊ ጐብ ክይንና ንታሕቲ ኣንቆልቂልና ክንራኢ ከለና ዝሓሸ ካልእ መንገዲ ከምዝነበረ ክረኣየና ይኸእል እዩ። ኣብ ላዕሊ ክይንና ዝሓሸ ካልእ መንገዲ ከምዝነበረ ምርኣይና ግን ነቲ ኣብ ላዕሊ ዘበጸሓና መንገዲ ክንኩንኖ ዝደፋፍኣና ክኸውን ኣይግብኣን። ንዝሓለፈ ክንመዘን ከለና ከነቆናጽብ ዘይኮነ ንመጻኢ ገለ ትምህርቲ ክንረክብ ምእንቲ ምጻኑ ክሰሓት ኣይግብኣን።

ድሕሪ እዚ ኣብ ላዕሊ እተሞህበ መብርሂ፡ ኣብ ታሪኽና ምልሰ ኢልና እንተድኣ ርኢና “ ሜዳ ኤርትራ ካብ ሓደ ውድብ ንላዕሊ ኣይጸውርን እዩ “ ዝብል ብረት ድሕሪ ምሓዘና ዝማዕበለ ደረቕ መትከል ንረክብ። እዚ መትከል እዚ እግሪ ዝረኸበ ብምኸንያት ክልተ ስሚዒት ይመስል።

- 1- እቲ ሓደ ካብ ሓልዮት ዝበገሰ፡ ብረት ዝሓዛ ብዙሓት ውድባት ኣብ ሜዳ ኤርትራ እንተድኣ ተፈጠረን ውግእ ሕድሕድ ክመጽእ ይኸእል እዩ ስለዚ ደም ኤርትራውያን ብኸንቱ ከይፈሰስ ኣብ ሜዳ ኤርትራ ካብ ሓደ ውድብ ንላዕሊ ክህሉ የብሉን ዝብል
- 2- እቲ ካልኣይ ድማ ሓደ ውድብ ተፈጠሩ ኣሎ ካልእ ተወዳዳሪ ውድብ ክፍጠር የብሉን። ሓደ ውድብ ንሜዳ ክብሕቶ ኣለዎ ዝብል ስሚዕት እዩ

እዚ ብግርህና ክትርእዮ ከለኻ ቅኑዕ ዝመስል መትከል ኣብ ሜዳ ኤርትራ ሓንቲ ውድብ ጥራይ ክትህሉ ከላ ሽግር ዘለዎ ኣይመስልን እዩ ነይሩ። ኣብ ጉዕዞ ሓዲሽ ነገር ተፈጠሩ ምፍንጫል ምስ ተረኸበ ግን እቲ መትከል ኣብ ፈታኒ መድረኽ ኣተወ። ኣቲ ሽግር ክፈትሕ እተፈጥረ መትከል ንባዕሉ ሽግር ኮነ። ኣብ ሓንጐልካ ሜዳ ኤርትራ ካብ ሓደ ውድብ ንላዕሊ ክጸውር ኣይኸእል እዩ ዝብል ደረቕ መትከል ሒዝካ ኣብ ኢድካ ድማ ሓይሊ ዝህበካ ብረት ጨቢጥካ ብጀካ ዓመጽ ካልእ ክትሓስብ ቀሊል ኣይነበረን። እቲ ካብ ዓመጻዊ ሕድሕዳዊ ቃልሲ ክንድሕን ኢልና ዘቐመጥናዮ መትከል ንባዕሉ መሳርሒ ዓመጽ ኮይኑ። ሓድነት ንጽውዕ፡ ሓድነት ግን እቲ ንሕና እንፈልጦን እንቕበሎን ትርጉም ጥራይ እዩ ነይሩዎ። ዘተ ንጠልብ፡ እቲ ዘተ ግን ኣብቲ ንሕና ዝቐረብናዮ መፍትሒ ዘበጸሕ ጥራይ እዩ ክኸውን ዘለዎ። ኣብዚ ዘይተሰማምዐ ንሓድነትን ንዘተን ዘይቅበል እዩ። እዚ ጠባይ እዚ ብረት ንሓንጐልና ምስ'ስክሮ ዝመጸ ጠባይ እዩ።

ኣቶም ምፍንጫል ዝመረጹ ውን ሜዳ ኤርትራ ካብ ሓደ ውድብ ንላዕሊ ክጸውር ኣይኸእልን እዩ ዝብል መትከል ክጥሕስዎ ከለው ዝመጽእ ሳዕበን ኣጸቢቕም ይፈልጥዎ ነይሮም እዮም። ገሊኦም ነቲ መትከል ኣብ ምሕንጻዱ እተሳተፉ እዮም። ምፍንጫል ምስ መረጹ ንዓመጽ ድሉዎት ምንባሮም ዝከሓድ ኣይኮነን። ዝሓዘዎ

ብረት ሓዲሽን ዝበለጸን ምጣኔ ሃብታዊ ኩነታቶም ውን ዝሓሸ ብምንባሩ ዝያድ ሓይሊ ይስምዖም ነሩ ክኸውን ይኸእል እዩ። ምፍንጫል፡ ንልዝብን ንሰላማውን ዲሞክራሲያውን ቃልስን ዝተዳለወ ኣይነበረን። እቲ ልዝብ ኣብ መንገሩ ንገደን ኣቡ ዓሸራን ብሓደ ሸነኽ ካላሽን ኮፍን በልጅክን ከኣ በቲ ካልእ ሸነኽ ክኸውን ግድን እዩ ነይሩ። ንሰላማዊ ኣገባብ ዝምቐእ ኣተሓሳስባ፡ ኣሰራርሓ፡ ኣመራርሓ ኣይነበረን።

እቲ ታሪኽና ግን ብሓቂ ኣገራሚ እዩ። እቶም ሜዳ ኤርትራ ካብ ሓደ ውድብ ንላዕሊ ኣይጸውርን እዩ ዝብሉ ዝነበሩ ኣብ ጉዕዞ ሓሳቦም ቀይሮም ሜዳ ኤርትራ ብዙሓት ውድባት ከም ዘለዎ ኣመኑ። እቶም ነቲ ሜዳ ኤርትራ ካብ ሓደ ውድብ ንላዕሊ ኣይጸውርን እዩ ዝብል ጉጉይ መተከል ምዃኑ ብሓሳብን ግብርን እተቐለሰዎ ድማ ሜዳ ኤርትራ ብሓደ ውድብ ክዕብልል ብሓሳብን ብግብርን ክቃለሱ ጀመሩ። እቶም ምፍንጫል ሓጥያት እዩ ኢሎም ዳርጋ ምሉእ ዕድምኡም ዝመሃሩ ባዕሎም መራሕቲ ምፍንጫል ኮይኖም ተረኽቡ። ብሓቂ ዘሕዝን እዩ። ህዝብና ኣብዚ ኣቕጣጭኡ ዝጠፍኦ ዕግርግር ዘብል ሓሳባት መራሕቲ ሰውራ ኤርትራ ኣቕጣጫ ስኢኑ ዕግርግር እንተበለ መዓስ ዘገርም ኮይኑ። ህዝብና ተስፋ ቆሪጾ ኢዱን እግሩን ኣኪቡ ኩልኹም ሓደ ኢሉ እንተመዘነና መዓስ ተጋግዶ። እቲ ሓደ ካብቲ ሓደ ከምዝሓይሽ ዘረጋግጽ ምስክር ኣበይ ምስ ተረኽብዮ ክኣምነና!!

ነጻነት ሃገርና እምበኣር እቲ ዕግርግር ዘብል ሓሳባት ከይጸረዩ፡ ዓመጻዊ ኣተሓሳስባ ምዕባለኡን ከይበለዩ ስለ ዝመጸ ንውሽጣዊ ፖለቲካዊ ቃልሲ ህዝቢ ኤርትራ ክከታተል ዝጸንሐ እንታይ ዝመስል ስርዓት ክትከል ክምዝኸእል ክግምት ዘሸግሮ ኣይነበረን። ኣብ ኤርትራ ዘሎ ምልካዊ ስርዓት እምበኣር ዝለዓለ መግለጽን ምዕባለን ናይቲ ኣብ ሓርነታዊ መድረኽ እተጠርዮ ዓምጻዊን ኣሉታውን ኣተሓሳስባ ኣሰራርሓን እዩ።

ሰልፍና ነቲ ዕግርግር ዘብል ዘይኩጽር ኣሉታዊ ፖለቲካዊ መስመርን እቲ መሰረቲ ዝኾነ ዓመጻዊ ኣተሓሳስባን ብዝግብእ ከይመዘነን ከይነቐፈን ሓዲሽ ነገር ከምጽእ ኣይክእልን እዩ። ሰልፍና ንተሞክሮ ሓርነታዊ ቃልስና መደምደምታ ገይሩ ነቲ ኣሉታዊ ኣሰራቲ ኣብ ኣተሓሳስብና ኣብ ኣሰራርሓና ኣብ ዝምድናና ኣብ ኣመራርሓናና ብወሳኒ ኣገባብ ክቃለሶ እንተዘይክኢሉ ሓዲሽ ዲሞክራሲያዊ ባህሊ ክፈጥር ኣይክእልን እዩ። ኣብዚ ጉዳይ እዚ ኣብ ዋጋ ዕዳጋ ምእታው ከኣ ኣብ ምብርዓን ሓዲሽ ህይወትና ኣብ ዋጋ ዕዳጋ ምእታው እዩ።

ሎሚ ፖለቲካ ኤርትራ ኢሲያስ፡ ኢሲያስ ብዝብል ድምጺ ተዓብሊሉ እዩ ዘሎ። ኢሲያስ ውን ነዚ ስለ ዝፈለጠ ንዘረባና ዘራጉድ ተዋስኦታት ክገብር ይርእሎ። ኢሲያስ ግን ፍረ ናይ ሓደ ፖለቲካዊ ተኸሊ ፡ ውጽኢት ናይ ሓደ ውሱን ፖለቲካዊ ኩነታት ምዃኑ ክሰሓት የብሉን። ሽግር ሃገርና ኢሲያስዮ ክንብል ከለና ኢሲያስ እንተድኣ ኣልጊሱ ምስኡ ኩሉ ሽግር ሃገርና ዝቕንጠጥዩ ዝመስል።እዚ ኣገላልጻ እዚ ግን ሓደገኛ እዩ። ንዕምቆት ሽግራት ሃገርና ህዝብናን ብዝግብእ ክንርእዮ ዝሕግዝ ኣይኮነን።

እቲ ዝውቱር ዘሎ ኣገላልጻ ኢሲያስ ኣልጊሱ ካልእ ኢሲያስ ክመጽእ ከምዝኸእል ኣየመልክትን እዩ። ሰልፍና ካብዚ ሕጽረት እዚ ክወጽእ ይግብኡ።ኢሲያስ መላኽን ክውገድ ዘለዎን ድኣ ይኸንጎእምበር ሰልፍና ንኢሲያስ ጥራይ ዘይኮነ ነቲ ንኢሲያስ ዝፈጠረ ፖለቲካዊ ማህጸንዮ ብመሰረቱ ክቃለሶ ዘለዎ። ሰልፍና ኢሲያስ ለጊሱ ካልእ ኢሲያስ ከም ዘይመጽእ ርግጸኛ ክኸውን ኣለዎ። ህዝብና ውን ኣብዚ ጉዳይ እዚ

ርግጽኛ ክኸውን የድልዮ። እቶም መለኸቲ ዝፈጥሩ ፖለቲካዊ አተሓሳስባታት፡  
ውድባዊ አሰራርሓታት፡ አመራርሓን ዝምድናታትን ብሱሮም ክብንቆሱ ኣለዎም።  
ሰልፍና ከምዚኣም ዝመሰሉ ሕቶታት ብትብዓት ክምልስ ከይበቐዎ ሓዲሽ ነገር ኣብ  
ፖለቲካ ኤርትራ የምጽእ ኣሎ ክንብሎ ኣይንክእልን። ነዞም ሕቶታት እዚኣቶም  
ብጉቡእ ከይመርመረን ከዩቃልዎን ነቶም መለኸቲ ዝፈጥሩ ፖለቲካውን ወድባውን  
ኩነታት ክዋግኡም ኣይክእልን ። ንገዛእ ነብሱ ውን ማህጸን ምልክን ንምልኪ ምቹእ  
ኩነታት ዝፈጥር ሰልፊን ካብ ምዃን ሓራ ክኸውን ኣይክእልን እዩ።

ዓመጽ ይኹን ምልኪ ብቐዳምነት አተሓሳስባ እዮም። እቲ ንዓመጽ ዘድንቕ  
ታሪኽናን ባህልናን ከአ ቀንዲ ቀለብን ማህጸንን መለኸቲ እዩ። ሰልፍና ነዚ ማህጸን  
እዚ ንምምካን ዝቃለስ ሰልፊዩ ክኸውን ዘለዎ። ደሞክራሲያ ይኹን ሰላም ምጭራሕ  
ቀሊል ስራሕ እዩ። ንታሪኽካ ብዓይኒ ነቐፈታ ገምጊምካ ካብቶም ኩሎም ንምልኪ  
ዘገልግሉ መሳርሕታት ንነበሰኻ ኣገላጊልካ ንምልኪ ከም ስርዓት አተሓሳስባን  
አሰራርሓን አመራርሓን ዝምድናታትን ብሱሩ ንምብንቁሱ ምቅላስ ግን ቀሊል  
ስራሕ ኣይኮነን።

አብ ኤርትራ ዘሎ ምልካዊ ስርዓት ዕላማና ኣብ ምዕዋት ቀንዲ ዕንቅፋት እዩ

ደጊመ ክቕርቦ ኣብ ንድፊ ፖለቲካዊ ፕሮግራም ሰፊሩ ከምዘሎ “ዕላማ ሰልፍና  
ሓድነት ህዝባን መሬታን ዘዕቆበት፡ ሰላምን ፍትሕን ዝሰፈሩ፡ ብደሞክራሲያዊ ሕገ-  
መንግስቲ እትመሓደር ንኣህጉራዊ ሕግታትን ውዕላትን እተኸብር ብልጽግቲ ኤርትራ  
ምህናጽ እዩ።” ነዚ ዕላማ እዚ ንምዕዋት እንክተሎ ኣገባብ ሰላማውን ዲሞክራሲያውን  
ክኸውን ይግብእ።

ኣብዚ ዘለናዮ ዘመን ንዕላማና ኣብ ተግባር ከይነውዕሎ ዝዕንቅፊና ቀንዲ ሽግር  
ህሉው ዓማጽን መላኸን ኣብ ኤርትራ ዘሎ ስርዓት እዩ። ነዚ ስርዓት እዚ ከዩልገስና  
ዕላማና ኣብ ተግባር ከነውዕሎ ኣይንክእል። ኣንጻር እዚ ስርዓት እዚ እንገበሮ ቃልሲ  
ንሱ ብባህርያቱ ዓማጺ ስለ ዝኾነ ግን ካብ መንገድና ሸትት ዘብለና ክኸውን  
ኣይግብእን። ነዚ ዓንቃፊን ዓማጽን ስርዓት ንምልጋስ እነካይዶ ቃልሲ ሰላማውን  
ዲሞክራሲያውን ኣገባብ እዩ። እዚ ክበሃል ከሎ ንሕና ድልዮትናን ዕላማናን  
ኣገባብናን ሰላማውን ዲሞክራሲያውን ድኣ ይኹን እምበር እቲ ዓማጺ ስርዓት ኣብ  
ዘይደለናዮ ጉንጽታት ከእትወና ከምዝክእል ኣይንሰሕቶን። ነብስና ክንከላኸል ኣብ  
ዘይንኣምነሉ ኣገባብ ክንኣቱ ንክእል ንኸውን። እዚ ግን ፍሉይን ንጽልን ግዝያውን  
ኩነታት ድኣዩ ክኸውን እምበር ንኣገባብ ኣቀላልሳና ዝገልጽ ክኸውን ኣይኮነን።

ዓመጽ ብዓመጽ ካብዝብል ጉጉይ መበገሲ ነቐልና ንዓማጺ ስርዓት ብዓመጽ ጥራይ  
ኢና ክንሰዕሮ እንክእል ኣብ ዝብል መደምደምታ ክንወድቕ ኣይግብእናን እዩ።  
ንዓማጺ ስርዓት ብዓመጽ ክንቃለሶ እንተወሲንና ቦቲ ሓያል ጐኑ ክንቃለሶ ወሲንና  
ማለት እዩ። ከበሮ ሓምሓምዩ ክወቅዕ። ምክንያቱ እቶም ዝሞቱ እቶም ኣብ ላዕሊ  
ዘለው ውሑዳት መለኸቲ ኣይኮኑን። እቲ ንሞት ዝፈረድዎ ብግደታ ኣሰሊፈዎ  
ዘለው ኣብ ለውጢ ጠቕሚ ዘለዎ መንእሰይ ኤርትራ እዩ።

ይኹን እምበር ንዓማጺ ስርዓት ብዘይዓመጻዊ ኣገባብ ክንቃለሶ ክንመርጽ ከለና  
እንታይ ማለትና ምዃኑን ከመይገርና ክንገብሮ ከምዘለናን ውን ንጽር ክኸውን  
ይግብእ። ብዘይዓመጻዊ ኣገባብ ክትቃለስ ምምራጽ ንምምብርካኽ ምምራጽ  
ኣይኮነን። እቲ ዕላማ ንጽር እዩ። ብህላወ መላኸ ስርዓት ዕላማ ሰልፍና ክረጋገጽ

አይኮነን። መላኸ ስርዓትን ዓማጺ መሳርሕታቱን ክውገድዮ ዘለዎ። መላኸ ስርዓት ብፍተቱ ንስርዓቱ ከልግሶ ንመሳርሕታት ክኸስሮ ይመርጽዮ ዝብል እምነት ውን ክህልወና አይግብኦን እዩ። እዚ ንጹር እንተድኣ ኮይኑ ከመይገርና ድኣ ኢና ንምልካዊ ስርዓት ክንስዕሮ ዘለና?

አውንታዊ ሰው-ራን ህዝባዊ ናዕብን

አውንታዊ ሰው-ራ፡ ድኸመታት እቲ ስርዓት ጥራይ እናአራረኻ ኣብ ምንቃፍ ግዜኻ ምጥፋእ አይኮነን። ንድኸመታት እቲ ስርዓት እናአቀላፅኻ ንሰኻ ውን ካብኡ ትሓይሽ ምኻንካ ብተግባር ከተመስክር ምፍታን እዩ። አውንታዊ ሰው-ራ ሕጂ ነቲ ስርዓት ኣብ ምፍራስ ጥራይ ነተኮር ምህናጽ ጽባሕ ነርክበሉ ዝብል ኣረኣእያ ኣይቅበልን። ነቲ ስርዓት ብዝህባዊ ዘይምእዙዝነት ንምምካኑ እናተቐለስና እቲ ክህነጽ ዘለዎ ካብ ሕጂ ክንሃንጸ ምጅማር እዩ። ህንጸት ብኣተሓሳስባ ስለ ዝጅመር ሰልፍና ንህንጸት ዝሕግዝ አውንታዊ ኣተሓሳስባ ኣብ ህዝብና ክምዕብል ክቃለስ እዩ። ንዝተፈላለዩ ክኢላታት ካብ ሕጂ ንህንጸት ሃገር ዘገልግል መጽናዕትታት ክገብሩ ዕማም ክህብ እዩ። ነቶም ኣብ ሓደ ነገር ማለት ኣብ ምፍራስ እዚ ስርዓት ጥራይ ከነተኮር ዝሓቱና ኣይክንቅበሎምን እና። እዚ ህሉው መላኸ ስርዓት እቲ ዝዕበዩ ዕንቅፋት ምዕባለ ሃገርና ምኻኑ ንአምን። ግን ብጀክኡ ካልኦ ዕንቅፋታት ከምዘለው ምርኣይ ውን ኣዝዩ ኣገዳሲ ምኻኑ ንአምን። ንባዕሉ እቲ ጉጉይን ዘየሰርሕን ኣተሓሳስባና ኣሰራርሓናን ዕንቅፋት ምዕባለ ሃገርና ምኻኑ ንርእ። ክፈርስ ዘለዎ እዚ ኣብ ሃገርና ዘሎ ስርዓት ጥራይ አይኮነን እቲ ዘየሰርሕን ዘይጠቅምን ንመዋእላት ዝሓዘናዮ ኣሉታዊ ኣተሓሳስባ ኣሰራርሓን ዝምድናታትን ውን እዩ። ንህሉው ስርዓት ብኣድማዒ ክንቃለሶ እምበኣር ነቲ ኣብ እድና ዘሎ ድኸመታትን ምቅላስ ቀዳማይ ስራሕ እዩ። ንገዛእ ነብስና ንለውጢ ድሉዋት ከይኮንና ዕቱባት ቀየርቲ እዚ ስርዓት ክንኸውን ኣይንኸእልን ኢና። ገለ ካብቲ ንምልካዊ ስርዓት ክንቃለሰሉ እንኸእል ናይ ዓወት እስትራተጂ ኣብ ታሕቲ ጠቂሶ ኣለኹ። እዚ ሓፈሻዊ ነጥብታት ድኣ እምበር ዝርዝር መግለጽኡ ኣይኮነን። እስትራተጂ ዓወት ብዕቱብ መጽናዕቲ ብዝርዝር ምስ ግምታዊ ወሰን ግዜ ኣብ ኢድ ሰልፊ ክህሉ ኣገዳሲ ክኸውን እዩ።

- 1- ድኸ-ም ኣተሓሳስባናን ኣሰራርሓናን ኣመራርሓናን ዝምድናታትናን ንዕድመ መለኸቲ ዘናውሕ ቀንዲ ቀለብ ኮይኑ ጸኒሑ እዩ። ካብዚ ድኸመት ዘውጽእ ስጉምታት ምውሳድ ንተቐምና ኣድማዒ ይገብሮ ጥራይ ዘይኮነ ንዝህብና ሓዲሽ ተስፋ ዝሰከሶ ስጉምቲ ክኸውን እዩ። ህዝብና መተካእታ ኣብ ምርኣይ ዘለዎ ምጥርጣር ዝቕንጥጥ ነብሶ ምትእምማን ዝፈጥር ኣገዳሲ ተርእዮ ክኸውን እዩ።
- 2- ኣብ ሰላምን ዲሞክራሲን ዝእምነትኦም ተማሳሳሊ ፖሮግራም ዘለዎም ውድባት ክሳብ ምጽንባር ዝበጽሕ ዝለዓለ ምትእኸኻብ ክግብሩ ይግባእ። ንህዝብና ድማ ካብ ፖለቲካዊ ምቅድዳሕ ዘለዎ ናይ ዕግርግር ፖለቲካዊ ሃለባት ኣብ ምውጽኡን ንፍልልያት ብንጹር ከለልይ ኣብ ምሕጋዙ ተረኣም ክጸውቱ የድሊ
- 3- ኣብ ሰላምን ዲሞክራሲን ዝእምነትኦም ግን እተፈላለዩ ፖለቲካዊ ፕሮግራም ዘለዎም ውድባት ሓቢሮም ቦቲ ዘሰማምዖም ነጥብታት ብኣድማዒ ኣገባብ ክቃለሱ ይግባእ
- 4- ምስተገን ኣብ ሰላምን ኣብ ዲሞክራሲን ዝእምንቶኦን ጐረብብቲ ሃገራት ጽኑዕ ምትእስሳር ምግባር የድሊ

- 5- ምስቶም ሰላም ዝእምንቶኦም ኣብ ዓለም ዘለዎ ሓይልታት ጽኑዕ ምትእስሳር ምግባር የድሊ
- 6- ነቲ ኣብ ውሽጢ ኤርትራ ዝርከብ ህዝብን ሰራዊትን ብቕሉዕ ምልዕዳሉ ብምስጢር ድማ ምስርዕ፡ ረብሓ ኣብ ውሽጢ ዘሎ ሰራዊትን ህዝብን ለውጢ ብምጅኑ ንለውጢ ምድላዎም፡ እቶም ውሑዳት ኣብ ስልጣን ዘለው መለኸቲ ከኣ ብጽዕቕ ጉስንስ ተነጺሎም ከምዝረኣዩ ምግባር
- 7- ነቲ ኣብ ግዳም ዘሎ ህዝቢ ኤርትራ ብቕሉዕ ብጽዕቕን ምልዕዳሉ ብቕሉዕን ብምስጢርን ኣገባብ ንምስርዕ ምቕላስ

ብሓጺሩ እቲ ንምልኪ ደው ኣቢሉ ዘሎ ዓንድታት ብሰላማዊ ኣገባብ ብምስጢርን ሰሊኸካ ከምዝመክን ምግባር፡፡ ድሕሪ እዚ ብብቕሩብ ንህዝባዊ ነብሰ ምትእምማን ኣማዕቢልካ ህዝብና ተዳልዩ ንምልኪ ኣብ ዝስዕር ወሳኒ ህባዊ ናዕቢ ዝኣትወሉ ስኡል መደባት ምሓዝ እዩ ። እዚ ነዊሕ መንገዲዩ ዝመስል፡፡ እቲ ዝነውሐ መንገዲ ግን እቲ ንዓሰርተ ሸውዓተ ዓመት ዝሓዘናዮ መኻን ዘይፍርን መንገዲ እዩ፡፡ እቲ ኣብ ላዕሊ እተጠቕሰ እስትራተጂ ኣብ ሓጻውን ዘይኮነ ኣብ ህዝቢ ዝእምነቱ ኣብ ዝተናውሐ ዘየፍራይ ውግእ ዘይኮነ ኣብ ሓጺርን ኣቋራጭን መንገዲ ዝእምነቱ፡ እቲ ስርዓት ባዕሉ ንምልኪ ከገልግሉ ዘቐጥም ትካላት ኣንጻሩ ከምዝስርሑ ዝገብር፡ ነቶም ኣብ ለውጢ ረብሓ ዘለዎም ዝበዝሑ ኣብ ውሽጢ እቲ ስርዓት ዝርከቡ ኣካላት ተበራቢሮም ንምልኪ ኣብ ምስዓር ተራኦም ክጸውቱ ዘተባብዕ መንገዲ እዩ፡፡ እዚ ኣስራርሓ እዚ ድስኩል ወይ ልኡም ኣገባብ ኣይኮነን ዝለዓለ ተወፋይነት ዝሓትት ንጡፍ ኣገባብ ኣቀላልሳ እዩ፡፡

ኣወነታዊ ሰውራ፡ ክበሃል ከሎ እምበኣር ብቐዳምነት ንድኸመትካ ብምቕላስ ድኸመታት መለኸቲ ብቕሉዕ ከምዝርእዩ ምግባር እዩ፡፡ ንሰላም እና ተቓለስካ ዓማጺ ባህርያት መለኸቲ ተነጺሩ ከምዝርእ ምግባር እዩ፡፡ ነቶም ንዓመጽ ዝተሰርሑ ትካላት መሳርሒ ሰላም ንምግባሮም ብሰላምን ብምስጢርን ምስራሕ እዩ፡፡ ሓፊሻዊ ዘይምእዙዝነት ከምዝፍጠር ምግባር፡ ነቲ ቀስ ኢሉ ዝምዕብል ሓፊሻዊ ዘይምእዙዝነት ናብ ለውጢ ዝሓትት ህዝባዊ ናዕቢ ምቕያር እዩ፡፡

-2-  
ኣየናይ ሰነ ሓሳብ/ኣይድዮሎጂ/ ምክታል ይሓይሽ?

ሰልፊ ከም ፖለቲካዊ ዕላማ ዘለዎ ምትእኸኻብ መጠን ፖለቲካዊ ፕሮግራሙን ተግባሩን ካብ ውሱን ሰነ ሓሳብ/ስርዓተ ሓሳብ/ ዝብገስ ክኸውን ግድን እዩ፡፡ እቲ ከንቕኖ እንደሊ ዘለና ሰልፊ ውን ካብዚ ሓቂ እዚ ክርሕቕ ስለ ዘይክእል፡ እቲ እንብገሰሉ ሰነ ሓሳብ እንታይ ክኸውን ምጅኑ ኣነጺርና ከነቕርቦ ክንሕተት ከለና ዝገርም ኣይኮነን፡፡ ይኸንእምበር ኣብ ውሽጢ እቲ ብኣሉታ እተዓብለለ ፖለቲካዊ ኩነታትናን ኣተሓሳስባናን ነተን ኣቐዲምና እንፈልጠን ሰናዳቕ ጥራይ እናረኣና ንፍርዲ ስለ እንቀዳደም ህዱእን ምዕብልን ክትዕ ተሃስዩን ተገዲኡን ጸኒሑ እዩ፡፡ ዓለምና ኣብ ከቢድ ሰነ ሓሳባዊ ቅልውላው ምህላዎ ውን ምስትብሃል ኣይጸንሐን፡፡ ሓንሳብ ኣተሓሳስባኻ ምስ ጸልመተ ጭራ ብርሃን ክትርእ ቀሊል ኣይኮነን፡፡ ኣብ ዓለምና እተራእዩ ዓበይቲ ፕለቲካዊ ሰነ ሓሳባት ኣብ ተግባር ዘይስርሑ ኮይኖም ከለው ጌና ቡቶም ዝፈሸሉ መንገድታት ክንከይድ ዝጽብዩና ውሑዳት ኣይኮነን፡፡ ካብ ኣቐዲሙ እተቐምጠ ሰናዳቕ ወጺኢ ኣዲሽ ሳንዳቕ ምስራሕ ከምዝከኣል ውን እምነት ኣይጸንሐን፡፡ እቲ ንተግባርና ክመርሕ ዝግብኦ ሰነ ሓሳባት ንባዕሉ እንተዓዊሩ ንተግባርና ዝመርሕ ካልኣት መትከላትን ክብርታትን ከነማዕብል

ከምዘለና ኣብ ግምት ኣይኣተወን። ፍሉይ ኩነታት ሃገርና ፍሉይ ትክኒኮች ከምዘድልዮ ኣይተራእዮን። በዚ ኣገባብዚ ንተግባር ዝመርሖ ዝሓሸ ኣተሓሳስባ ክትመርጽ ኣሸጋሪ እዩ። እቲ ዘዋጽእ ነቲ ጭቡጥ ሕ/ሰብኣዊ ኩነታትና ኣብ ግምት ኣእትኻ ነቲ ኣብ ዓለምና ዝጸንሖ ሰነ-ሓሳባት ካብ እወንትኡ ከሲብካ ካብ እሉትኡ ውን ተማሂርካ ካብ ልሙድ ሰናዳኛ ወጺእካ ሓዲሽ መበገሲ ሒዝካ ብድፍረት ንጥቕሚ ህዝብኻን ሃገርኻን ሓዲሽ ሓሳባት ንምምዕባል ምስራሕ እዩ።

ገለ ጸሓፍቲ ከምዘቐመጥዎ “ ፖለቲካዊ ሰነ-ሓሳብ ሓደ ውሱን ሰነ ምግባራዊ፣ እኩብ ሓሳባት፣ መትከላት፣ መሰረተ እምነታት፣ ሓሳባዊ ዛንታታት ወይ ምልክታት ናይ ማሕበራዊ ምንቅስቃሳት፣ ትካላት፣ ደርብታት ወይ ዓበይቲ ጉጅለታት ኮይኑ ከምይ ኢሉ ሕ/ሰብ ክሰርሖ ከም ዘለዎ ዘብርህን ገለ ፖለቲካውን ባህላውን ስኡል መደብ ብዛዕባ ውሱን ማሕበራዊ ስርዓት ዘቕርብን እዩ። ዝዓበየ ሃሚ ወይ ሻቕሎት ፖለቲካዊ ሰነ ሓሳብ ምምቕራሕ ስልጣንን (Power allocation) ነዩናይ መወዳእታ ክትግልገለሉ ክመዘለካን እዩ”

በዚ መግለጺ እዚ ኣብ ሕ/ሰብ ዝተፈላለዩ ሰነ ሓሳብ ከምዘሎ ብርህ እዩ። ዝተፈላለዩ ሰነ ሓሳብ ካብ ሃለወ ድማ ሰነ-ሓሳባዊ ቃልሲ ውን ክህሉ እዩ። ስለዚ እቲ ንሓደ ሰልፊ ካብ ካልእ ሰልፊ ዝፈልዮ ሰነ ሓሳባዊ መስመር ከመይ ዝበለዮ ዝብል ክምለስ ዘለዎ ሕቶ እዩ። እቲ መልሲ ኣብቲ ኣብ ላዕሊ ዘሎ መግለጺ ብመጠኑ ተጠቒሱ ኣሎ። እተን ሰልፍታት ዝፈላለዩ ቦቲ ከመይኢሉ እቲ ውሱን ሕ/ሰብ ክሰርሖን ክሰራዕን ከም ዘለዎ ብዘብርህ ፖለቲካውን ባህላውን ስኡል መደብን እዩን። ኣዚ ስኡል መደብ(blue print) ነቲ እምነታትን ዘብርህ ጭቡጥ መምዘኒ ጥራይ ዘይኮነ ስልጣን ከመይ ኢሉ ክመቐራሕ ከምዝደልይኦ ውን ብቐጥታ ምልክት ስለዝህብ መን ምዃነንን ንረብሓ መን ከምዝሕለቕን ንምልላዩን ሓጋዚ እዩ። እዚ ክበሃል ከሎ ዝተሓንጸጸ ፕሮግራም ጥራይ ንሓደ ሰልፊ መን ምዃኑን ኣየናይ ሰነ ሓሳብ ከምዝኸተል ንምፍላጡ እኹል ምልክት እዩ ማለት ኣይኮነን። ኩሉ ኣቲ ጭርሖታቲ፣ ምልክታቲ፣ ዛንታታቲ፣ ውሽጣዊ ኣሰራርሖታቲ ባህሉ መግለጽታቲ ወዘተ ውን ብደቂቕ ምጽናዕ የድሊ እዩ። ከምዚእም ዝመስሉ ሕቶታት ብምሉእነት እንተድኣ ኣጽኒዕናዮም ሓደ ፓርቲ ከምይ ኢሉ ካብ ካልእ ብሰነ-ሓሳብ ከምዝፍለ ክንርዳእ ኣሸጋሪ ኣይኮነን።

ድሕሪዚ ሓፊሻዊ መግለጺ ንታርኽና ብሕጽር ዝብለ ክንድህስሶ ኣድላይ እዩ። ቅድሚ ምምጻእ ጥልያን ዝነበረ ዓብላሊ ፖለቲካ፣ ሃይማኖታዊ ፖለቲካ እዩ። ኣብ ዞናና ዝነበሩ ሓይላት መሳፍንቲ ኣብ ስልጣን ክመጹ ይኹኑ ንስልጣኖም ከስፋሕፍሑ ዝግልገልሉ ፖለቲካዊ ሓሳብ ሃይማኖት ነበረ። ዓጺይ ዮውሃንስ ብኢትዮጵያ፣ ማህዳውያን ብሱዳን ፖለቲካዊ ጎስጓጎም ኣብ ሃይማኖት እተሞርኮሰ ነበረ። ጥልያን ምስ መጻ ቦቲ ሊበራላዊ ኣረኣእይኡ ንሃይማኖታዊ ፖለቲካዊ ኣተሓሳስባ ትሑት ዋጋ ሃቦ። ኣብ ሕበረተሰብና ድማ እተፈላለዩ ሃይማኖት ዝጻወር ሊበራላዊ ባህሊ ክምዕብል ጀመረ። ጣልያን ወጺኡ ኤርትራውያን ነጻ ፖለቲካዊ ምንቅስቃስ ምስ ጀመሩ፣ ሕውስውስ ዝበለ ኣተሓሳስባ ነበረ። ሓንፊጽ ናይቲ ሓዲሽ ሊበራላዊ ኣተሓሳስባን ናይቲ ብሃይማኖታዊ ኣተሓሳስባ ዝጽሎ ካብ ዝሓለፈ ታሪኽ እተወርሰ ፖለቲካዊ ዝምባለታትን ተራእዩ።

ብረታዊ ተጋድሎና ፖለቲካዊ ሰነ ሓሳብና ብዝግባእ ከይማዕበለ ከይተነጸረን ተጀመረ። ብሓሳባዊ ቅልውላው ድማ ተጠቐዐ። ድሕር ኢሉ ቦቲ ኣብ ሱዳን ዝነበረ ዴሳዊ ምንቅስቃስ እተጸልወ ቦቲ ኣብ ዩኒቨርሲቲ ኣዲስ ኣበባን ኣሰምራን ዝማዕበለ ዴሳዊ ሓሳባት ኣብ ቃልስና ተቐልቀለ። ነዚ ዝድግፋ ምስጢራውያን ሰልፍታት ውን

አብ ክልቲኡን ዓበይቲ ውድባት ተፈጥራ። በዚ መንገዲ ምዕብል ዝበለ ፖለቲካዊ አተሓሳስባ ተራእዮ። ይኹን እምበር እዚ ምዕባል እዚ አብ ውሽጢ እቲ ዓመጽ አንጻር ባዕዳዊ መግዛእቲ ቀንዲ ውራዩ ዝነበረ ሓርነታዊ ቃልስና ዝማዕበለ ብምዃኑ አብ ክንዲ ንጉሉጽነት ንዕጽውነትን አብ ክንዲ ንተዓጻጻፍነት ንድርቅናን አሳጢሑና እዩ። እቶም ንቃልስና ክሕጉዝና እተለቃሕናዮም ሓሳባት ንገዛእ ነብሶም ንቃልስና ዝዕንቅፉ መናድቕ ኮይኖም እዮም። እዚ ክንብል ከለና ጭረስና ቁምነገርም ንምክሓድ ከምዘይኮነ ክፍለጥ ይግብኡ።

ሕጂ አብ ህሉው ኩነታትና አየናይ ሰነ ሓሳብ ንከተል ክንብል ከለና ንክልተ ስርዓታት አብ ግምት ከነእቱ ይግባእ

- 1- ርእሰማላዊ ስርዓት በቲ ነጻ ዕዳጋ ዝብል ፍልስፍናንኡ አገዳሲ ዓወት አረጋጊጹ እዩ። ይኹን እምበር ጌና ነቲ አብ መንገዱ ሃብታምን ድኻን ዘሎ ሽግር ብቐዕ መፍትሒ አይቀረበን ዘሎ። ገሊጹም አብ ህይወቶም ክጥቀምሉ ዘይክእሉ ሚልዮናት ክድልቡ ከለው ገለ ሰባት ድማ ጸሞም ይሓድሩ አለው
- 2- ዴሰነት ንሽግር ርእሰማልነት ክፈትሕ እተቐልቀል ስርዓት እዩ። ንርእሰማልነት ወርዘዩ ማዕርነታውን ብልጽጉን ሕ/ሰብ ከምመብጽዕኡ ክፈጥር አይከአለን። ዴሰነት ንመትከል ነጻ ዕዳጋ ነጹጉ ብምዱብ ምጣኔ ሃብቲ ክሰርሖ ምስ ፈተነ ፈሽሉ

ካብዚ አብ ላዕሊ ዘሎ ሓቅታት ተበጊስና ፍልስፍና ነጻ ዕዳጋ ንሃገራዊ ምዕባልና ንቕድሚት ዘሰገም ስርዓት ምዃኑ ክንክሕዶ አይንክእልን። ግን ነጻ ዕዳጋ ነቲ ዝርጋሐ ሃብቲ ፍኑው ስለ ዝገብር ንገሊኡ አካል ሕ/ሰብና ሃስዩ ንገሊኡ ከርብሕ ስለ ዝክእል ነዚ ዘስተውዓለ መፍትሒ ንምቕርብ እተዳለወ ምጣኔ ሃብታውን ፖለቲካዊን ሕንጻጽ ይድሊ። ካብዚ ተበጊስና እዘን ክልተ ሰናዱቕ/ዴሰንት ርእሰማልነትን/ ብምልኣት ከዕግባና ዘይክእላ እንተኾይነን ንጥቕሚ ሕ/ሰብና ቀዳማይ ቦታ ሂብና ሓዲሽ ሳንዱቕ ክንርኢ ንግደድ። እቲ ሓዲሽ ሳንዱቕ ካብ እወንታዊ ሓሳብን ተሞክሮን ክልትኡ ስርዓታት ትምህርቲ ቀሲሙ ንቕድሚት ዝሰገም ድማ ክኸውን ይግብኡ።

በዚ ምክንያት ሰልፍና አብ ግሉጽ ሰነ-ሓሳብ ክምርኮስ ይሓይሽ። ሓሳባት ብተግባራዊ ሞገሉም እናዓቀነ ክቕበሎም ክነጽገሙን የድሊ። መብዛሕትኦም አባላት እተሰማምዕሉ ሓሳብ ይሰርሑ። አብ ተግባር ተፈቲኑ ዘይሰርሐ ሓሳብ ድማ እኹል መፈተኒ ግዜ ድሕሪ ምርካብ ከምብሓዲሽ ይምርመር። እዚ ካብ ድርቅና ሓሳባት ዘውጽእ ምዕብል አገባብ እዩ። ሓሳባት መትከላት ዘልአለማዊ ክብሪ ህብካ ዕንቅፋት ናይ ተግባር ክኾኑ ዘየፍቅድ አሰራርሓ እዩ። ነቲ መሰረታዊ ዕላማ ሰልፍና እተቐበለ አየናይ ሰነ ሓሳባዊ እምነት ይሃልዎ በዘየገድስ ዝኾነ ኤርትራዊ አባል ሰልፍና ክኸውን ይክእል እዩ። እምነቱ አብ ሰላማውን ዲሞክራሲያውን ቃልሲ ዝኾነ ማርክሳዊ፣ ሊበራላውያን፣ ሃይማኖታዊ ካልእ ሰነ ሓሳብ ዘለዎ ውን አብ ሰልፍና ክሰለፍ ይክእል እዩ። ብኣወንታዊ ሓሳባቱ ንሰልፍና ከማዕብል ድማ ይቃለስ። ማርክሳውያን ንድኻታት አትኩርና ክንጥምት ክድግፉና ይክእሉ እዮም። ሊበራላውያን ንነጻ ዕዳጋ ብብቕዓት ክንሰርሓሉ ይድጉፍና፣ ሃይማኖታውያን ፍቕርን ሰላምን አብ ምምሃር ይሕጉዙና ኩሉ ሰብ አብ ሰልፍና ቦትን ግደ አለዎ። ንሕና ዘይንድግፎ ድርቅና እዩ። እነ እየ ቁኑዕ ኢልካ ንኻልኣት ምቁኑዳብ እዩ።

ገለ ሰባት ፍርዲ ኣብ ምሃብ ንፉዓት እዮም። ስለዚ፡ እዚ ሰልፊ ኣይኮነን ግንባር እዩ ክብሉ ይኸእሉ እዮም። ንሶም ድልዮቶም ይበሉ እቲ እነቕሞ ዘለና ግን ሰልፊ እዩ። ሓደን ንጽርን ናይ ርሑቕ ዕላማ ዘለዎ ሰልፊ እዩ። ኣብዚ ናይ ርሑቕን ቀረባን ዕላምኡ ዝሰማምዑ እተፈላለዩ ታሪኽ ይኹን ሰነ ሓሳባዊ ኣተሓሳስባ ዝኸበርዎም ኣካል ሰልፍና ክኹኑ ይኸእሉ እዮም።

ገለ ሰባት ኣካይዳና ክገርሞም እዩ። ኣተሓሳስባና ውን ክገርሞም እዩ። ምክንያቱ ካብቲ ኣሉታዊ ኣተሓሳስባ ዘውጽእ ጭራ ስለ ዘይረኸቡ ክኸውን ይኸእል እዩ። እቲ ክጠቕምና ዝተለቃሕናዮ ሓሳባት ገሊኡ ኣብ ጸልማት ኣሰፊናና እዩ። ትልሚ ጸረ ትልሚ፡ ጸሊምን ጸዕዳን ጥራይ ኢና ክንፈልጥ ጸኒሕና። ግርጭት ኣደ ምዕብለ ምዃኑ ውን ክንእምን ጸኒሕና ኢና። እዚ ብፍጹም መልክዑ ምስ ሓዝናዮ ግን ክንደየናይ ንሓሳብና ከምዘድረቆ ፍጹም ኣይተረድኣናን። ህይወት ንጸሊምን ጸዕዳን ሓቛፋ ተጻዊራ እትኸይድ፡ ካብ ክልቲኡ እትጥቀም ኣምበር ንጸሊም ተቐቢላ ንጸዕዳ እተጥፍእ ኣይኮነትን። ከምኡ እንተዝኸውን ጸሊምን ጸዕዳን ዝበሃል ክህሉ ኣይምኸኣለን። ክልተ ተጋራጨውቲ ክንርኢ ስለ እተዓለምና ነቲ ኣብ መንጎ ዘሎ ሓሳባት ኣብ መንጎ ዘሎ መንገድን ውን ክንርእዮ ኣይከኣልናን። ኣብ ውሽጢ እቲ ጸዕዳ ጸሊም ኣብ ውሽጢ እቲ ጸሊም ጸዕዳ ክርከብ ከምዝኸእል ንስሕት። ጸሊምን ጸዕዳን ዝሓወሰ ሓሚኸሽታይ ከምዘሎ ውን ፈጺምና ንዝንግዮ። ምክንያቱ እቲ ህኩይ ሓሳባትና ድሉው ሰናዲቕ ክረክብ ጥራይ እዩ ሃሰውሰው ዝብል፡ ባዕልኻ ምስ ኩነታትካ ዝሰማማዕ ንሃገርካን ህዝብንኻን ዝጠቅም ንሓፈሻዊ ሰብኣዊ መሰላት ዘኸብር ሰንዱቕ ክትሰርሕ ከም እተኸእል ፍጹም ኣይኣምንን ጸኒሑ።

ሓዲሽ ሓሳብ ክቐርብ ከሎ ውን ህድእ ኢልካ ክትርዳእ ኣብ ክንዲ ምፍታን ብሕጊ ትልሚ ጸረ ትልሚ ብቐጥታ ንዑኡ ዝጸረር ክነቐርብዮ ክሰልጠና ጸኒሑ። ተሰፋና እዚ ግርጭት እዚ ኣብ ገለ ምዕባለ ከብጽኣና ይኸእል ይኸውን ዝብል እዩ። እዚ ብዝተጋነኑ ምልክዑ ምስ ተታሕዝ ዝዓወረ መትከል ግን ኣብ ምዕባለ ዘብጽሕ ኣይነበረን። ኣብዚ ሓዲሽ ኣወንታዊ ኣተሓሳስባና ሓሳብ ምስ ቀረብ እንታይ ኣወንታዊ ጠቕሚ ኣለዎ ብዝብል ድኣ ንምርምር እምበር ብግስ ከይበለ ብሕጊ ትልሚ ጸረ ትልሚ ኣይንጸረርን ኢና። ነቲ ኣወንታዊ ጎኒ እቲ ሓሳብ ተቐቢልና ምስ ካልኦት ኣወንታዊ ሓሳባት ኣዳቕልና ንተግባር ምቹእ ከምዝኸውን ንገብር። ኣብ ተግባር ተፈቲኑ ዘዓውት እንተኸይኑ ንቕጽሎ ዘዩዓውት ኣንተኸይኑ ግን መሊስና ንምርምር። ምዕባላ ብኣገባብና ኣተሓሳስባናን እተጸንዐ እተመደበ እምበር ካብ ምግርጫው ዝፍጠር ሃንደፍደፍ ክኸውን ኣይኮነን። ሓሳባት ኣብ ቦታና ክቐርቡ ምሉእ ነጻነት ክህልዎም እዩ። ብግስ ከይበሉ ዘጥቅዮም ተጸራሪ ሓሳብ ክህሉ ኣይኮነን። እዚ ክበሃል ከሎ ፍጹም ሰነ ስርዓት ኣይክህሉን እዩ ማለት ኣይኮነን። ሰነ ስርዓትና ግን እቲ ቅድሚ ሕጂ ዝለመድናዮ ንሕጊ ውግእ ዝመሰል ስነስርዓት ክኸውን ኣይኮነን።

እቲ ቀንዲ መበገሲ ናይቲ ጉሉጽ ሰነ ሓሳብና ንደቂ ሰብ ቅድሚ ብደርብታትን ካልእ ማሕበራዊ ክፍልታትን ከፊልካ ምርኣይ ክብረት ዝግብእም ፍጡራት ምዃኖም ምእማንን ምርኣይን እዩ። ካብ ከምዚ ዝመስል ኣረዳድኣ ዘይብገስ ሰነ ሓሳብ ውዱቕ ሰነ ሓሳብ እዩ። ተሓላቓይ ሸቃላይ ኮይኑ ሞት ሃብታማት ዝምነ፡ ተሓላቓ ሃብታማት ኮይኑ ስቅያት ሰራሕተኛታት ዝምነ፡ ተሓላቂ ሃይማኖት ኮይኑ ጽልእን ቅርሕንት ዝዘርእ ኣብ ሰልፍና ቅቡል ኣይኮነን። ምክንያቱ ነቲ መሰረታዊ እምነትና ወዲሰብ ሓደ ኩብር ፍጡር እዩ ዝብል ዓላማና ስለ

ዘይሰማማዕ። ክምዚ ዓይነት እምነት ዘለዎ ካልእ ንዕኡ ዘዕግብ ሰልፊ ክደሊ ኣለዎ። ነቲ መስሪታዊ ሰብኣዊ መሰላት ዘኸብር ነቲ ኣብ ንድፊ ፖለቲካው ፕሮግራምና ተቐሚጡ ዘሎ ዕላማ ሰልፊ ዘኸብር ቦቲ ኩልኻ እተሰማማዕካሉ ሕጊ ዝንቀሳቐሰ ግን ኣይናይ ዝምባለ ይሃልዎ ብዘየገድስ ብጻይናን ኣባልናን ክኸውን ይኸእል እዩ። ኣባል ናይ ሰልፍና ዘይኮነ ምእንቲ እቲ እንኣምነሉ ዕላማ ዝቃለስ እንተሎ ውን ብስነሓሳብ ብጻይና እዩ ሃናጺ ሓሳባቱ ክንቅበል ድሉዎት ኢና። ኣንኮንያ ካብቶም ዝሰማምዑና ካብቶም ዝጸረፉናን ዘይድጉፍናን ውን ሓሳብት ክንቅበል ድልዎት ክንኸውን የድሊ። ንዕቀት ካብ መዝገብ ቃላትና ክንሓኮ ኣለና። ኣብ ቅድመና ኩሉ ወዲ ሰብ ክቡር ፍጥረትን ርእይቲኡ ድማ ኣብ ግምት ክኣቱ ዘለዎን እዩ።

**መደምደምታ**

እናገፍሐ ዝኸይድ ክዕገት ዘይኸእል ጭራ ብርሃን ተቐልቂሉ ኣሎ። ኣብ ውሽጢ እቲ ጸላም ነቲ ብርሃን እንዳጠመትና ንቕድሚት ንስጉም ኣለና። ብርሃን ክስዕር ምዃኑ ጥርጥር የብልናን። ኣብ ውሽጢ እቲ ብኣሉታ እተዓብለለ ፖለቲካዊ ህይወትና እናገፍሐ ዝኸይድ ዘይዕገት ኣወንታዊ ነጥቢ ይርከየና ኣሎ። ነቲ ኣወንታዊ ዕላማታትና እናጠመትና ንቕድሚት ንስጉም ኣለና። ኣወንታ ንኣሉታ ክስዕር ምዃኑ ውን ጥርጥር የብልናን። በዚ ምክንያት ኣብ ሱር ነቀል ኣወንታዊ ሰውራ ንነብስና ክንጸምድ ወሲንና ኣለና። ሰልፍና ድማ ዕቱብ ተሓላቕኛ ኣወንታዊ ሰውራ ክኸውን እዩ።

ካብዚ ቀሪቡ ዘሎ ሓሳባት ንላዕሊ ክቐርብ ምኸኣለ ። ይኸ-ንእምበር ቦቲ ውሱን ጌዜ ኮንፈረንስና ካብዚ ንላዕሊ ምቕራብ ዝከኣል ኣይነበረን። ኣቲ ኣብ ኤውሮጳን ኣብ ኣመሪካን ኣተኻየደ ዕውት ኮንፈረንሳት ኣገዳሲ ንሕና እንሰማምዓሉ ሓሳባት ኣቕሪቡ ስለ ዘሎ ኣብ ርእሰኡ እዚ ናይ ሎሚ ክትዕና ውን ተወሳኺ ቁምነገር ክበርክት ምዃኑ ምሉእ ተስፋ ኣለኒ።

ሰላምን ዲሞክራሲን ይዓንብብ  
ሱር ነቀል ለውጢ ይተዓወት  
ህዝቢ ኤርትራ ይስዓር



